

TAMPERE.
FINLAND

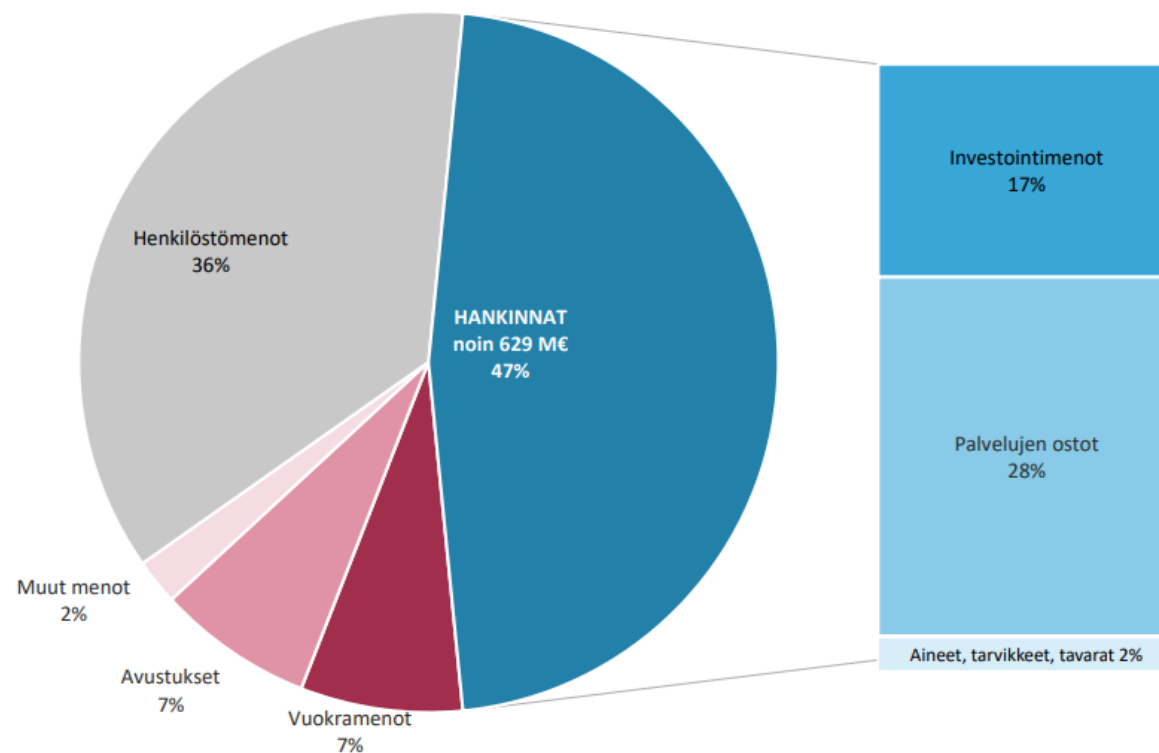
Hankintojen tilannekatsaus

Kaupunginhallitus 9.12.2024

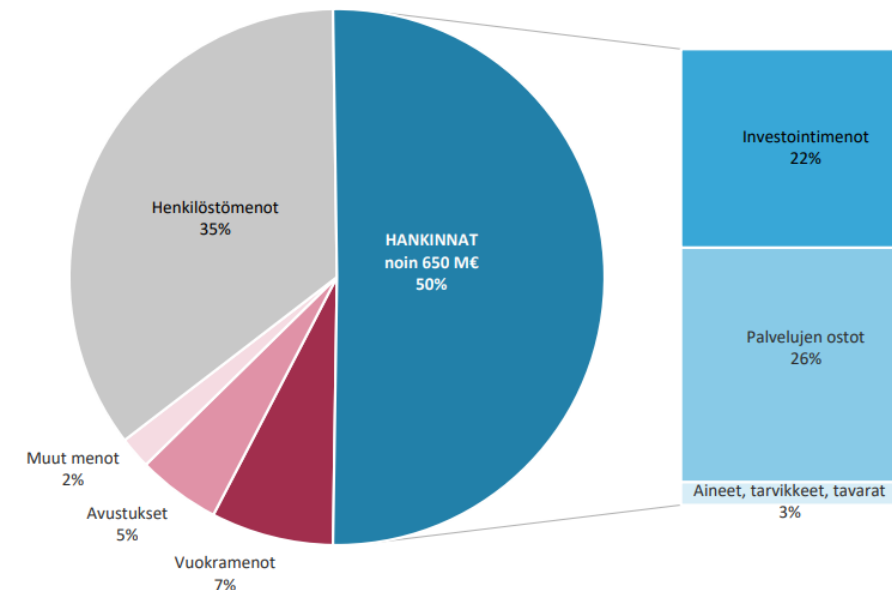
Hankintojen taloudellinen merkitys

Hankintojen merkitys talouden tasapainottamisessa on suuri. Kaupungin toimintamenoista yli 63% on ulkoisille kumppaneille maksettavia kustannuksia. Hankintojen osuus toimintamenoista on 47 %.

HANKINTOJEN OSUUS TALOUSARVION MENOISTA 2025



HANKINTOJEN OSUUS TALOUSARVION MENOISTA 2024



Toimittajat

Tulokselliset
hankinnat

Palvelualueet vastaavat palvelujen järjestämisestä kuntalaisille, sen strategisesta ohjaamisesta sekä **ulkoisen palvelutuotannon tuloksellisesta johtamisesta ja hallinnasta.**

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN
PALVELUALUE

ELINVOIMAN
PALVELUALUE

SIVISTYSPALVELUJEN
PALVELUALUE

KONSERNIHALLINTO

Hankintapalvelut vastaavat hankintatoimen kategoriajohtamisen **tuloksellisuudesta**, hankintatoimen **suunnitelmallisesta seurannasta ja kehittämisestä**, sekä hankintojen **lainmukaisuudesta**. Hankintapalvelut **tukee palvelualueita** hankintojen suunnittelussa, toteuttamisessa sekä toimittajien ja sopimusten hallinnassa.

HANKINTAJOHTAJA

HANKINTAPÄÄLLIKÖT JA HANKINTA-ASiantuntijat

ICT

Infran
rakentami-
nen ja
kunnossa-
pito

Palvelut
kuntalaisille
ja yrityksille

Liikkuminen

Tavarat

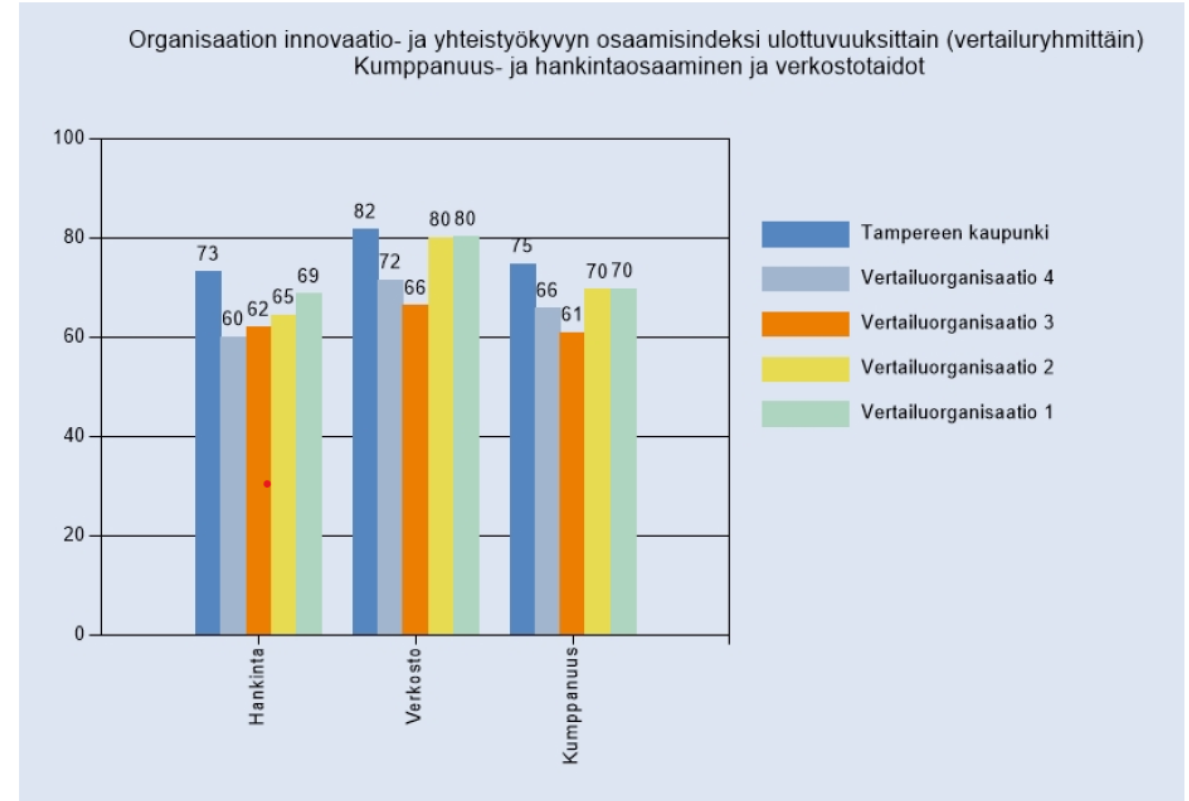
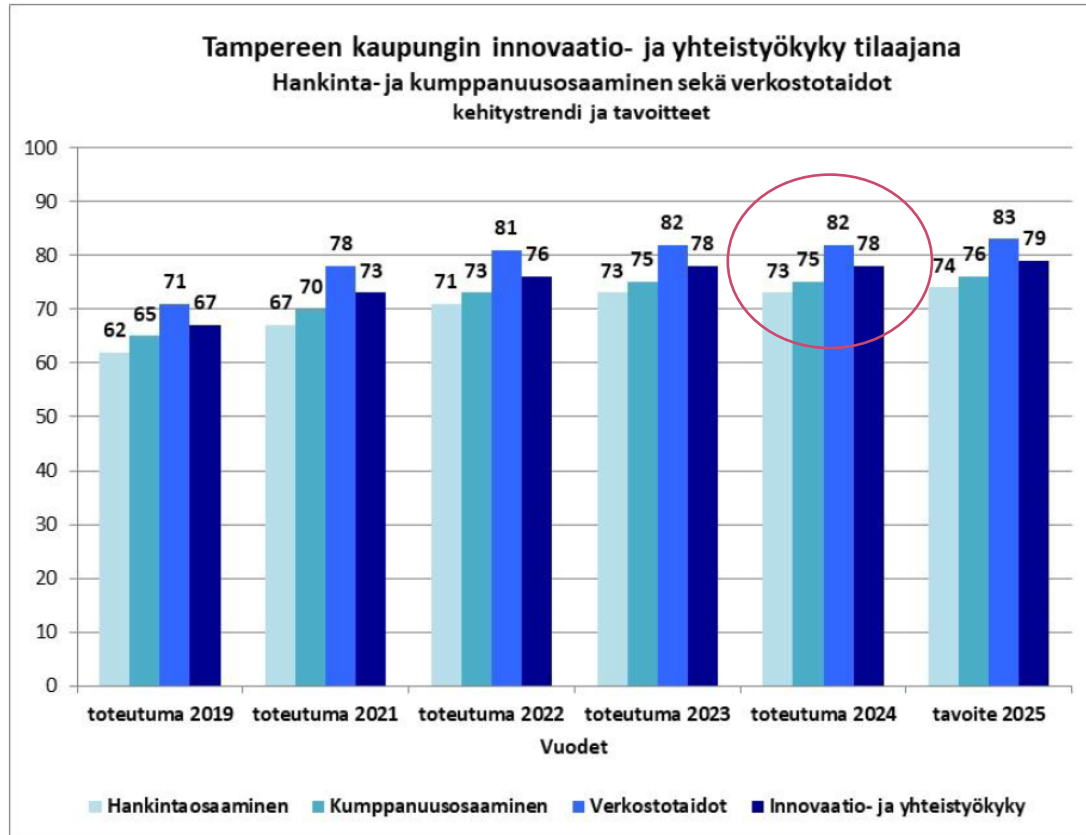
Asian-
tuntija- ja
tuki-
palvelut

Tilojen
rakentami-
nen ja
ylläpito

HANKINTAVERKOSTO
- Yhteinen kehittäminen

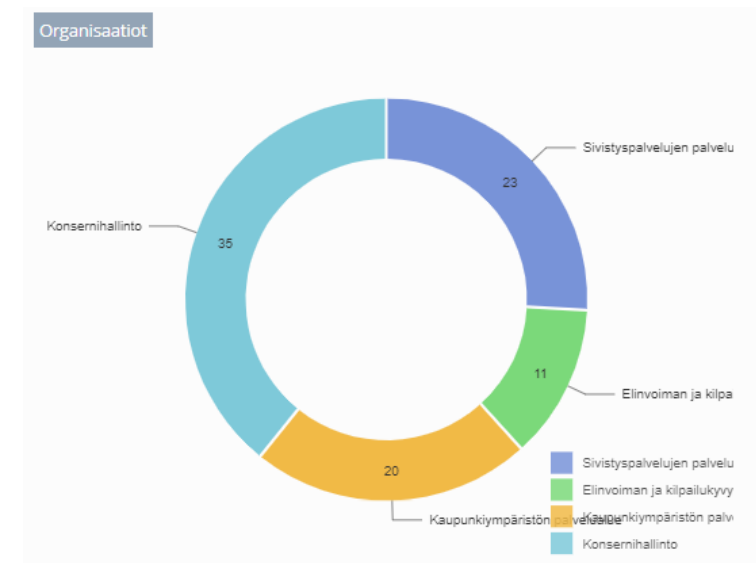
Kaupungin innovaatio- ja yhteistyökyky tilaajana

- Tampereen innovaatio- ja yhteistyökyky koetaan toimittajien näkökulmasta hyvänä tai erittäin hyvänä ja mittauksen tulokset ovat pysyneet viime vuoden tasolla. Erittäin paljon arvostetaan kaupungin sopimusyhteistyötä.
- Vertailtuna muihin isoihin verrokkikaupunkeihin, tulokset ovat varsin hyvällä tasolla.



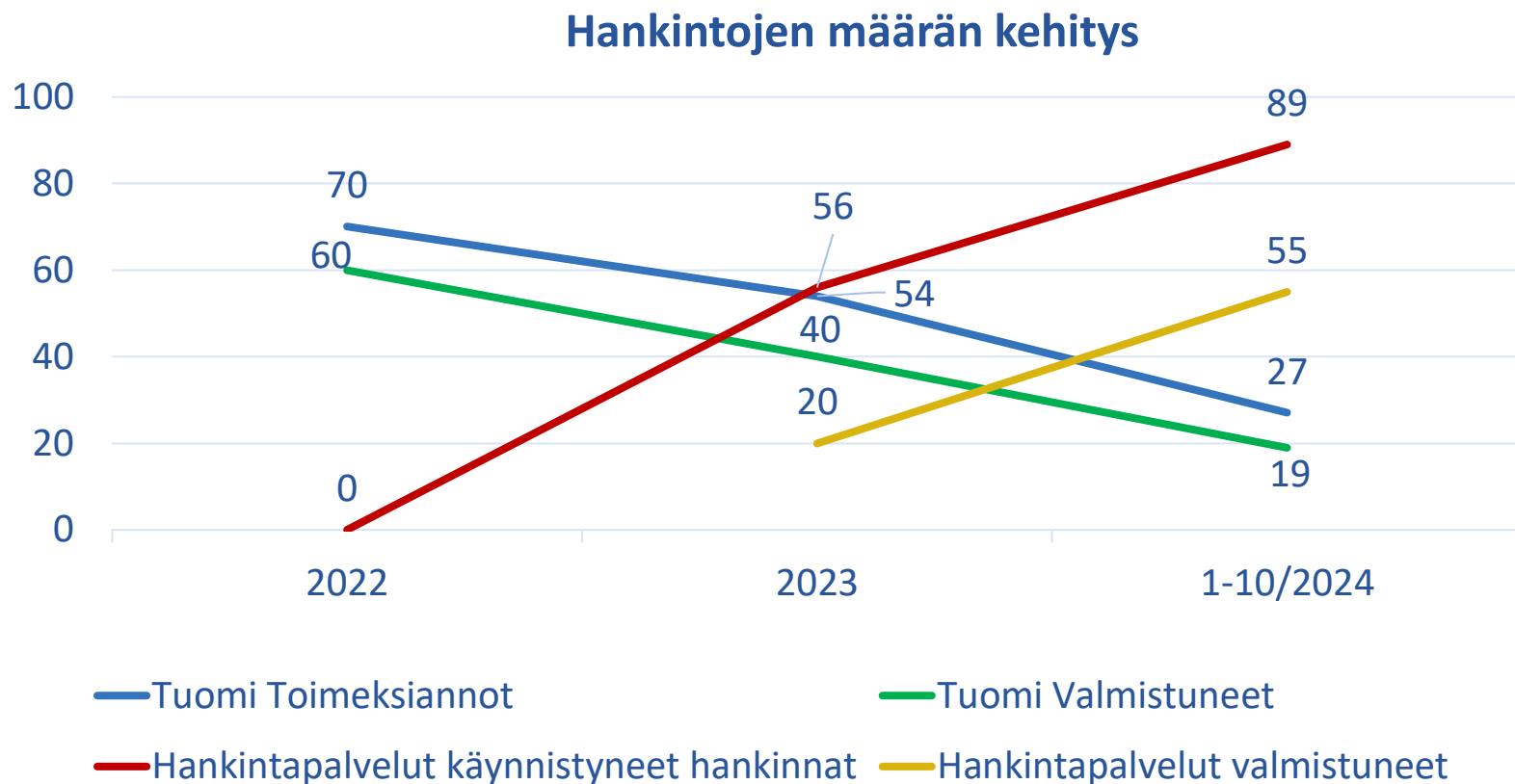
Hankintojen tilanne 1-10/2024

- Hankintojen euro-määräiset volyymit:
 - Suunnitteluvaiheessa olevat hankinnat ovat arviolta noin 117 miljoonaa
 - Valmisteluvaiheessa olevat hankinnat ovat arviolta noin 36 miljoonaa
 - Kilpailutusvaiheessa oleva hankinnat ovat noin 91 miljoonaa
- Hankintapäätöksissä on mukana myös mm. optiopäätökset



Hankintatarpeita 2024 154 kpl	Hankintoja suunnittelussa 51 kpl	Hankintoja valmistelussa 23 kpl	Hankintoja kilpailutuksessa 15 kpl	Tehtyjä pienhankinta- päätöksiä 1-10/2024 170 kpl	Tehtyjä hankintapäätöksiä 1-10/2024 145 kpl
-------------------------------------	--	---------------------------------------	--	---	--

Hankintojen määrä



- Hankintojen määrä on kasvanut vuodesta 2022: 60 valmistunutta hankintaa. Lokakuussa 2024 valmistuneita hankintoja on jo 74 kpl.
- ICT-hankintojen määrä on kasvanut viime vuosina merkittävästi. Tähän taustana digitalisaation eteneminen sekä muutos kaupungin hankintatavassa kilpailuttaa kaupungille omia sopimuksia sidosyksikköhankintojen sijasta.
- TE-uudistuksen myötä kaupungin hankinnat lisääntyvät. Kaupungille on siirtymässä n. 20 uutta sopimusta ja kilpailutuksia on jo käynnistynyt 6 kpl.

Hankintatoimen organisoitimuutoksen arviointi

Hankintojen organisointimalli uudistettiin vuoden 2023 aikana. Kaupungin konsernihallinnon hallintoyksikköön perustettiin hankintapalvelut-palveluryhmä. Tuomi Logistiikka Oy:n tuottamaa kilpailutusten tukipalvelun ostoa on vähennetty merkittävästi.

Hyödyt	Haasteet
<ul style="list-style-type: none">• Hankintojen kokonaisuuden hallinta on parantunut johtuen hankintatarpeiden paremmasta näkyvyydestä.• Hankinnan strategisista painopisteistä johdettujen tavoitteiden toimeenpanoa on edistetty.• Hankintaosaaminen on lisääntynyt kaupungissa ja hankintojen tukea on ollut tarjolla aiempaa enemmän.• On yhdistelty eri yksiköiden hankintatarpeita ja siten vältetty päällekkäisiä hankintoja sekä varmistettu hankintalain mukaisia hankintoja.• Hankintojen käynnistyminen on nopeutunut ja kilpailutusten läpimenoaika on parantunut.	<ul style="list-style-type: none">• Uuden organisaation käynnistyessä ilmoitettujen hankintatarpeiden määrä ollut ennakoitua suurempaa. Organisoituuudistuksessa arvioitiin n. 60-70/vuosi – vuonna 2024 lokakuuhun mennessä käynnistettyjä hankintoja on jo 89. Kilpailutuksen tukea on jouduttu ostamaan ulkoisilta tuottajilta (Gofore, Tuomi Logistiikka ja Hansel).• Kategoriasuunnitelmat eivät ole täysin valmistuneet ja kategoriajohtamisen mallin eteneminen on ollut suunniteltua hitaampaa.• Datan saatavuudessa on edelleen haasteita, sillä tietojärjestelmäkehitys on edennyt suunniteltua hitaammin.

Kategoriaajako ja ostot 2023

Infran rakentaminen ja kunnossapito

- Maankäytön ja rakentamisen suunnittelu
- Infran rakentaminen
- Kunnossapito

~117 M€

ICT-hankinnat

- ICT-konsultointi- ja asiantuntijapalvelut
- Infrastrukturi ja infrastruktuuripalvelut
- Tietojärjestelmät ja niiden kehittäminen

~31 M€

Liikkuminen

- Joukkoliikenne
- Kuljetukset

~117 M€

Tilojen rakentaminen ja ylläpito

- Tekninen suunnittelu
- Rakennuttaminen ja projektinjohto
- Toteuttaminen
- Tilojen ylläpito
- Turvallisuuspalvelut
- energia

~150 M€

Palvelut kuntalaisille ja yrityksille

- Työllisyyspalvelut, kasvu- ja elinkeinopalvelut
- Varhaiskasvatuksen ja opetuksen palvelut
- Hyvinvointi, liikunta- ja kulttuuripalvelut
- Ateriapalvelut ja elintarvikkeet
- ...

~71 M€

Asiantuntija ja tukipalvelut

- Taloushallinnon ja tarkastuksen palvelut
- Asiantuntijapalvelut
- Markkinointi ja viestintä
- Palvelut henkilöstölle
- ...

~85 M€

Tavarat

- Opetus, Kirjallisuus ja lehdet
- Ajoneuvot, koneet ja kalusto, tekninen huolto
- Puistokalusteet
- Työvaatteet, kengät, tekstiilit
- Liikunta- ja harrastusvälineet
- Materiaalit ja -tarvikkeet

~37 M€

Integraatoratkaisujen ja -palveluiden hankinnalla saavutettiin monia hyötyjä

- Hankinnan arvo 2 miljoonaa euroa käyttöönottovaiheessa sekä vuosittainen ylläpito n. 1,2 milj. euroa.
- Hankinnan kohteena oli integraatioalusta, joilla mahdollistetaan tiedon kulku eri järjestelmien välillä.
- Hankintamenettelyksi valittiin neuvottelumenettely, koska vastaavaa hankintaa ei ole toteutettu aiemmin ja hankinta oli laaja, seudullinen hankinta, jossa oli tarve varmistua toimittajan kyvykkyydestä tarjota tarpeenmukaista ratkaisua ja miten erilaiset ratkaisut ja teknologiat vastaavat tarpeeseen. Myös taloudelliset näkökohdat ja hinnoittelu haluttiin tarkentaa neuvotteluissa.
- Hankinnalla pyrittiin mahdollistamaan automatisoidut prosessit ja toiminnan jatkuva kehittäminen sopimuskaudella.
- Hyödyt: palvelun kehittämisellä ja uudelleen määrittelyllä saatiin eri tietojärjestelmien väliset migraatiokustannukset poistumaan. Kilpailuttamisella saatiin hyvä ja luotettava sopimuskumppani.

Asiakaslähtöisten ja vaikuttavien palvelujen innovaatiokumppanuudessa kehitettiin uusi palvelu

- Hankinnalla tavoiteltiin asiakaslähtöistä ja vaikuttavaa sekä kustannustehokasta palvelua työnhakija-asiakkaille. Hankinnalla haettiin kumppaneita, jotka kehittävät palvelua kaupungin kanssa ja toimivat aktiivisesti työnantajaverkoston kanssa. Palveluilta vaadittiin räätälöitävyyttä ja tavoiteltiin vahvaa ohjautuvuutta työllistymiseen.
- Päädyttiin toteuttamaan hankinta innovaatiokumppanuus-menetelmällä, koska markkinoilla ei ollut saatavilla vastaavaa palvelua.
- Innovaatiokumppanuusmenetelmä poikkeaa tavallisesta hankintamenettelystä sillä, että hankinta sisältää kehitysvaiheen palvelun muotoilemiseksi.
- Kehitysvaiheen aikana kaupunki yhdessä valittujen palveluntuottajien kanssa kehitti soveltuvan palvelun ja palvelu päätettiin ostaa menettelyssä valituilta toimittajilta. Hankinnan kokonaisarvo oli 2 miljoonaa euroa.
- Hyödyt: kaupunki sai paremmin tarpeisiin vastaavan palvelun, jossa tulospalkkiot ohjaavat kustannustehokkuuteen.

Ajankohtaista hankintojen kehittämisessä

- Hanska hankintajärjestelmän kehitys on ollut käynnissä v. 2024 ajan. Järjestelmä on ollut käytössä hankintojen johtamisen ja hankintatarpeiden hallinnan tukena syksystä 2023 alkaen. Järjestelmän kilpailutustoiminnon käyttöönotto on viivästynyt ja käyttöönotosta päätetään joulukuussa 2024.
- Tilaaminen ja hankintojen talousdata –projektissa on pilotoitu sopimustietojen hakua tekoälyä hyödyntäen tilaamisen sujuvoittamiseksi. Tilauksellisten ostolaskujen määrää pyritään kasvattamaan. Projektilla tavoitellaan säästöjä, sopimuskohtaisen kustannus seurannan helpottamista ja parannetaan hankintojen kustannustiedon laatua johtamisen tueksi.
- Toimittajahallintaan on kehitetty toimintatapoja ja niitä otetaan käyttöön ensi vuoden alkupuolella. Tällä parannetaan toimittajariskien tunnistamista ja hallintaa. Toimittajahallinnan parantamiseksi tullaan kirkastamaan rooleja ja tehtäviä sekä hankintapalveluissa että palvelualueilla.
- Hankintalain uudistuksen ja muihin valtion hankintaa koskevien muutosvaatimuksien etenemiseen varaudutaan ja tehdään vaikutusarviota mm. lisääntyvän hallinnollisen työn ja sidosyksikköasemaa koskevien muutosten osalta.

Hankinnan strategiset painopisteet

Tilanne 10/2024. Painopisteet hyväksytyt KH 12.12.2022 § 494

Hiilineutraaleja ja vastuullisia tekoja

Hankimme tuotteet ja palvelut ilmaston, ympäristön ja yhteiskunnan kannalta vastuullisesti sekä toimimme edelläkävijänä kestävässä hankinnoissa.

Hiilineutraali Tampere 2030 tiekartan toimenpiteet ovat pääosin edenneet suunnitellusti.

HANKINNOILLA TYÖLLISTETTYJÄ

32

lähde Tykas

IHMISOIKEUKSIEN JA TYÖELÄMÄN PERUSOIKEUKSIEN NOUDATTAMINEN –Vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet sopimusliite valmistelussa ja otetaan käyttöön 2025

INNOVAATIO- JA YHTEISTYÖKYKY-INDEKSI
78

Edelläkävijyyttä ja elinvoimaa

Teemme rohkeasti uudenlaisia ja vaikuttavia hankintoja kaupunkiseudun markkinoiden elinvoimaisuutta ja innovatiivisuutta edistäen.

INNOVATIIVISTEN HANKINTOJEN OSUUS
9 %

Lähde Tutkihallintoa.fi

PK-YRITYSTEN OSUUS SOPIMUS-KUMPPANEISTA
48 %

PIRKANMAALAISTEN TOIMITTAJIEN OSUUS SOPIMUS-KUMPPANEISTA
31 %

Kokonais- taloudellisuutta

Olemme edelläkävijöitä hankintojen tuloksellisuudessa. Hankimme kustannusten, laadun sekä vaikutusten näkökulmasta optimaalista lopputulosta, vastinetta rahalle.

HANKINTOJEN TULOSELLISUUS-MITTARIT

Kokonaistaloudellisuus

Vastuullisuus

Elinvoima ja innovaatiot

Toimintamallit ja organisaatio

Millaisilla toimenpiteillä voidaan parantaa hankintojen kustannusten hallintaa

- Vuonna 2025 talousarvion tavoitteena on, että 60 %:ssa vuonna 2025 toteutetuista hankinnoista on käynnistetty kustannusten hallinnan toimenpiteitä. Hankintojen kustannushallinnan parantamisen toimenpiteet voivat kohdistua hankintaprosessin eri vaiheisiin ja niillä voi olla pitkällä tai lyhyellä aikavälillä saavutettavia hyötyjä.
- Merkittävimmät säästöt voidaan saavuttaa hankintojen suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa tehtävillä ratkaisulla. Ennen kilpailutusta tehdyt ratkaisut vaikuttavat koko sopimuskauden aikaiseen kustannus- ja laatuun sekä toimittajan kanssa tehtävään yhteistyöhön. Kiinnitetään erityistä huomiota merkittävässä hankinnoissa tuottamistapavalintoihin ja hankinnan toteutusmalleihin ja laaditaan riittävät markkina- ja riskianalyysit suunnittelun pohjalle.
- Kilpailutuksiin liittyviä keinoja ovat erilaisten hankintamenettelyjen hyödyntäminen, sopimusehtojen tarkastelu ja laatuasteiden optimointi → kilpailutuksissa arvioidaan mahdolliset keinot jokaisen hankinnan yhteydessä
- Sopimuskauden aikana voidaan toimittajan suorituskykyä kehittää ja toimintaa tehostaa → kehitetään toimittajan tuottavuutta ja sopimuksen seuranta toimittajahallintaa tehostamalla.

Kiitos

Lisätietoja:

Hankintajohtaja Kari Paju tai
kehittämispäällikkö Marika Pakkanen,
etunimi.sukunimi@tamperefi

